

La ruta dels Ports i de l'Ebre

Les comarques que envolten la desembocadura de l'Ebre ofereixen incomputables propostes turístiques: platges, serralades, conjunts històrics..., en un espai geogràfic força reduït.

ARXIU / TERESA VIOLETA

El riu Ebre quan passa per Tortosa. La ciutat ha de ser visita obligada per allò que representa, si més no històricament, de centre neuràlgic de tota aquesta àrea.

Terres i Mar de l'Ebre és una nova marca turística que ha inventat l'Agrupació Turística d'Amics i Amigues de l'Ebre, per promoure el patrimoni cultural i natural de l'àrea formada per les comarques del Maestrat i els Ports (País Valencià); el Matarranya (Franja de Ponent); i el Baix Ebre, el Montsià, el Priorat, la Ribera d'Ebre i la Terra Alta (Principat).

Aquesta àrea, centrada en els eixos de l'Ebre i dels Ports, ofereix una ruta per carretera molt variada que podem fer en un cap de setmana o que podem allargar tant com vulguem, i que connecta Tortosa, Amposta, Peníscola, Morella, Vall-de-roures, Gandesa i Tortosa.

Qui vulgui començar la ruta, posem per cas, al Delta de l'Ebre —on hi ha hotels i cases de pagès que ofereixen qualitat i respecte a l'entorn— pot agafar la N-340 fins a Vinaròs i d'aquí a Peníscola. La ciutat emmurallada sobre la mar no ha perdut gens l'atractiu original. Tot i la massificació de les seves platges durant l'estiu, els carrers si-

nuosos conserven tot l'encant medieval.

Cap a l'interior, per la N-232, el paisatge es despulla de tarongers i es vesteix d'oliveres, que és el conreu principal dels pobles del camí: Sant Jordi, Traiguera i Xert. Després, les muntanyes comencen a fer-se esquerpes i sovintegen els revolts entre carrasques fins a Morella, una altra ciutat emmurallada i imponent, amb una oferta gastronòmica excepcional. La ciutat no és pas l'únic atractiu de la comarca, que té entre els seus joiells l'ermita de la Balma, a Sorita, la vila de Forcall i els dos petitíssims nuclis de Xiva de Morella i Herbeset. Hi ha, a més, grans possibilitats de fer excursions, a peu o amb cotxe, pels paratges naturals de Morella, el segon terme municipal més extens del País Valencià. Des de Morella cal seguir la N-232 fins a Mont-roig de Tastavins i des d'aquí a Vall-de-roures, capital del Matarranya, amb un magnífic castell al cim.

Molt a prop, Beseit és el punt de

partida d'un bon nombre d'excursions a peu pels Ports, una de les quals s'enfila pel sinuós barranc del Parrissal, des d'on es veuen, ben sovint, exemplars de cabra hispànica. Des de Vall-de-roures continuarem per Cretes fins a Calaceit, un altre poble amb carrers que són un museu vivent del gòtic. Molt a la vora hi ha el poblat ibèric de Sant Antoni de Calaceit: habitat els segles VII-V aC, encara se'n conserven una muralla, carrers i cases.

L'etapa següent, Gandesa, també té un important poblat ibèric al coll del Moro. Però allò que més es destaca de la capital de la Terra Alta —comarca de vins de caràcter— és l'edifici modernista del Celler Cooperatiu, obra de l'arquitecte Cèsar Martinell, autor també de la cooperativa del Pinell de Brai, un edifici encara més impressionant que no pas el de la capital, i que paga molt la pena de visitar.

Riu avall, Tortosa ha de ser visita obligada per allò que representa, si més no històricament, de centre neuràlgic de tota aquesta àrea. De fet, encara que que els seus dominis hagin anat minvant, la influència de la seva economia, i del bisbat que hi té la seu, s'ha allargat —i en part encara perdura— sobre les comarques del voltant. Un conjunt històric molt extens: la catedral, la Suda o Castell de Sant Joan i els ravals adjacents..., fan que el visitant pugui invertir-hi un dia sencer. L'Agrupació Turística Cultural de Terres i Mar de l'Ebre (977 51 10 66) disposa d'una guia que inclou els telèfons d'informació de tots els ajuntaments d'aquestes comarques, d'una agenda de festes i activitats culturals i d'un catàleg d'hotels, restaurants i cases de pagès.

Àlex Millian